

Baba Basra Sources 7

ר"י מיגאש מסכת בבא בתרא דף קמ עמוד ב

האומר אם ילדה אשתי זכר יטול מנה וכו' האי מתני' בשכיב מרע הוא דדברי ש"מ ככתובין וכמסורין אבל בבריא לא משכחת לה דאי נמי קנו מידו אין מטבע נקנה בחליפין ועוד דאסמכתא היא דהא אם ילדה קאמר ועוד דקנין דברים בעלמא הוא דהא יטול קאמר הלכך לא משכחת לה אלא בשכיב מרע.

חדושי הרשב"א מסכת בבא בתרא דף קמ עמוד ב

גם מה שאמר הרב ז"ל דיטול קנין דברים בעלמא הוא, אינו, דהא אמרי' לעיל בפרק המוכר את הבית (ס"ג א') יחלוק פלוני בנכסי פלגא, ועוד דהא גרסינן לקמן (קמ"ח ב') אמר רב ששת יטול ויחזיק ויקנה כולן לשון מתנה הן, ואי אפשר לומר דהתם דוקא במתנת שכיב מרע, חדא דיגיד עליו רעו מדקתני בהדיהו יקנה, ועוד שלא מצינו שיהא הפרש בין שכיב מרע לבריא במה שאין לו גוף ולא במה שאינו אלא דברים בעלמא דמילתא דאיתנה בבריא איתנה בשכיב מרע מלתא דליתא בבריא ליתא בשכיב מרע, ותדע לך דהא שכיב מרע שאמר ידור פלוני בבית זה ויאכל פלוני פירות דקל זה לא אמר ולא כלום, ולא אמרי' כיון דשכיב מרע הוא ליהוי כאילו אמר בית זה לדירה וכדקל [ל]פירותיו, ועוד דיטול לא מיקרי קנין דברים אלא באומר אעשה ואחלוק, [אבל] יטול לי שלי לשון מתנה הן אפי' בבריא בפ"ק דגיטין, ויש מן הגדולים שאמרו דאפי' באתן לך כך וכך לא מיקרי קנין דברים, וכן נראה עיקר, כנ"ל:

בית הבחירה למאירי מסכת בבא בתרא דף ב עמוד א

והקשו בגמ' והלא קנין דברים הוא זה ר"ל שקנו מידו שיחלוק לא שישעבד עצמו מעכשו בשום דבר וקנין דברים אינו כלום ופירשוהו שקנו מידם ברוחות ר"ל שנפל חלקו של זה לרוח מזרחי וקנו מידו לזכות לחברו כל חלק שהיה לו ברוח מערבי וכן חברו לו ונמצא לשיטה זו שכל שנחלק החצר הן ע"י הכרח כגון שיש בה דין חלוקה וכפו בה זה את זה הן ע"י רצוי וכגון שלא היה שם דין חלוקה ונתרצו זה לזה לחלוק מאחר שנחלק מ"מ על צד שאין יכולין לחזור כגון שקנו מידם ברוחות או שהחזיקו זה בחלקו וזה בחלקו ונעל וגדר זה בפני זה ושתק או אף שלא בפניו וכגון שאמרו זה לזה חזק וקני ויש מפרשים אותה אף בהחזיקו זה שלא בפני זה ושלא אמרו זה לזה לך חזק וקני שמאחר שנתרצו לחלוק וחלקו הרי הוא כמי שאמרו זה לזה לך חזק וקני אחר חלוקתם אף על פי שלא קנו מידם כופין זה את זה לעשות שם מחיצה הראויה וכופה כל אחד מהם את חברו ליתן מחלקו מקום לחצי רוחב הכותל והוא שאמר בונין את הכותל באמצע וכן כופהו בחצי ההוצאה:

תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף קו עמוד ב

תניא, ר' יוסי אומר: האחין שחלקו, כיון שעלה גורל לאחד מהן - קנו כולם. מ"ט? אמר ר' אלעזר: כתחלת ארץ ישראל, מה תחלה בגורל, אף כאן בגורל. אי מה להלן בקלפי ואורים ותומים, אף כאן בקלפי ואורים ותומים! אמר רב אשי: בההוא הנאה דקא צייתי להדדי, גמרי ומקנו להדדי.

רשב"ם מסכת בבא בתרא דף קו עמוד ב

תניא ר' יוסי אומר כו' - איידי דאיירי במתני' במוכר קרקע לחבירו במדה ומצא יותר מכדי מדתו דמחזיר ולא אמרינן בטל המכר נקט נמי להך דאיתמר לקמן שני אחין שחלקו ובא להן אח דקאמר שמואל מקמצין מחזיר את מה שיש לו יותר דומיא דמתני' ואגב גררא דההיא קתני ברישא הך ברייתא לאשמועינן דחלוקה בגורל קניא דעלה פליגי רב ושמואל היכא דחלקו ובא להן אח דדמיא להך דר' יוסי שלא עלה הגורל לכולן. האחין שחלקו - ביררו שנים ושלושה חלקין שוין ואח"כ יפילו גורלות וה"ה לשותפין. כיון שעלה כו' - שנפל הגורל על אחד מהם והוברר חלקו.

קנו כולן - כלומר זה קנה לגמרי בגורל ולא יוכלו לחזור בו ואם הם שנים זה קנה חלקו שנפל עליו הגורל וגם חבירו קנה דעל מי יפול גורל שני כי אם על השני ואם ג' אותו שנפל לו הגורל קנה חלקו והשנים קנו בין שניהם שני החלקים לחלוק ביניהם כל שעה שירצו אף לחלוק בענין אחר ואחר כך יפילו גורלות ומיהו היכא דנפל הגורל לכולן פשיטא דקנו כולן ואף על גב דלא אחזוק כל אחד בשלו דכיון דמוחזקין ועומדין הן כולן בכל הקרקע אין הגורל מקנה להן כלום אלא מברר לכל אחד חלקו המגיעו (ולא שנא קרקע ולא שנא מטלטלין כיון שעלה הגורל לזה קנה חברו כמו כן חלקו המגיעו מיד בלא נפילת גורל דהא לא מפליג גמרא בין מקרקעי למטלטלין הכא מידי).

מ"ט - במאי קנו הרי לא נפל גורל ולא החזיקו כל אחד בשלו עדיין דאי אחזוק מאי למימרא.

בקלפי ואורים ותומים - כדאמרינן ביש נוחלין (לקמן / בבא בתרא / דף קכב) אלעזר מלובש אורים ותומים ויהושע וכל ישראל עומדין לפניו קלפי של שבטים וקלפי של תחומין מונחין לפניו והיה מכיין ברוח הקודש כו'.
אמר רב אשי - לעולם כתחלת ארץ ישראל קונה גורל ודקשיא לך אי מה להלן כו' היינו טעמא דלא צריך כולי האי משום דגמרי בלבב שלם ומקנו למי שיעלה הגורל מיד מהני גמר דעתם עם הגורל כאורים ותומים דמהני אפילו היכא דלא גמרי ומקנו דבההיא הנאה דצייתי להדדי ונשמעין זה לזה לחלוק בגורל כדי שיטול כל אחד חלקו בפני עצמו דאינן חפצים עוד בשותפות הלכך אין רוצין שיהא עוד עכוב בדבר וגמרו ומקנו אהדדי כן זקוק אני לפרש שהרי אין כתוב בספרים אלא אמר רב אשי הלכך לא בא לסתור טעמו של ר' אלעזר אלא לתרצו.

חדושי הריטב"א מסכת בבא בתרא דף קו עמוד ב

אלא אמר רב אשי בההיא הנאה. פירוש והנאה ככסף, ומורי נר"ו אומר שאין דין גורל אלא בקרקעות. וכן סתומתא באתרא דנהיגי (ב"מ ע"ד א') מדין כסף הוא ובקרקעות, ורבינו שמואל ז"ל פירש שכן הדין במטלטלין דההיא הנאה נמי חשיב כאילו משך, וכן דעת התוספות.

חדושי הר"ן מסכת בבא בתרא דף קו עמוד ב

בההיא הנאה דקא צייתי אהדדי גמרי ומקנו להדדי - ומי' דוק' בגורל, דההיא הנאה מהניא בקלפי אורים ותומים שהיתה בתחלתה של ארץ ישראל, אבל בלא גורל כלל דודאי בדיבורא בעלמ' לא קנו משו' ההיא הנאה, אלא הכא אגורל קא סמיך, דכיון שיש לגורל עיקר שהרי ארץ יש[ראל] נחלקה בו ואם מתרצי' לחלוק בכך גמרי ומקנו אהדדי, וכן כת' ר"ש ז"ל דרב אשי אדר' אלעזר קא סמיך.

נימוקי יוסף מסכת בבא בתרא דף נ עמוד ב

תניא אם נפל הגורל בכל חלק לאחד ואחד לא מיבעי למימר דקנו כולם אלא אפילו לא עלה הגורל אלא לאחד מהם קנו כולם ואף על פי שלא החזיק בשום ענין דין תורה שהגורל קנה וכגון שהם שני אחים דודאי כיון שעלה הגורל לאחד מהם החלק האחר של חברו הוא ואפילו בשלשה אחים אפשר לומר כגון שבררו ביניהם החלקים ואמרו אם חלק זה יעלה לראובן חלק זה יהיה לשמעון וזה ללוי או איפכא או אם זה יעלה לשמעון או זה ללוי יהיה זה של ראובן כה"ג כיון שעלה גורל לאחד מהם קנו כולן וכן אם נפל הגורל לאחד מהם קנו כולן זה בחלקו שעלה הגורל והשנים בשני החלקים הנשארים שיוכלו לחלקו ביניהם הן בשומא ועילוי דמים הן בגורל ואין רשאין לכופ לזה שנפל לו חלקו בגורל לומר כיון שעדיין לא עלה גורלנו נחזור ונחלק כולנו בשומא ובעילוי דמים או בדרך אחרת ופירש טעמא משום דכיון דאשכחן בחלוקת הארץ דגורל עדיף הוא הדין הכא ואף על פי שאין שם אורים ותומים וכל ישראל והגורל היה חולק במשפט האורים מכל מקום הכא איכא נמי טעמא דבההיא הנאה שגמרו בעצמם שיהיה חלק זה של זה וזה של זה ונתרצו זה לזה בההיא הנאה גמרי ומקני

רמב"ם הלכות שכנים פרק ב הלכה יא

האחין שחלקו ועשו ביניהם גורל כיון שעלה גורל לאחד מהן קנו כולן בהנייה שנעשית להם ששמעו זה מזה לדבר שהסכימו עליו גמר כל אחד מהן ומקנה לחבירו. +/השגת הראב"ד/ האחין שחלקו ועשו ביניהם גורל וכו' עד ומקנה לחבירו. א"א לא נתחווורו דבריו עכ"ל. +

לחם משנה הלכות שכנים פרק ב הלכה יא

[יא] האחין שחלקו ועשו ביניהם גורל כו'. נראה מדברי רשב"ם שהגורל עושה קנין אפילו דלא החזיק וכן נראה מדברי רבינו ז"ל דסתם ואמר קנו כולם אבל מתשובת הרא"ש ז"ל שכתב הטור בסימן קע"ג נראה דלא מהני גורל בלא חזקה וא"ת אם החזיק אפילו בלא גורל נמי כדקאמר רב אשי דאם החזיק קנה ואפילו אחד מהם לבדו וכדכתב הטור בשם אביו וא"כ מאי אהני גורל. וי"ל דכי מהני חזקה היינו כשחלקו קודם ואח"כ החזיק אף על פי שלא קנו ולהכי אהני גורל דאע"ג דלא חלקו אלא שעלה הגורל והלך והחזיק בלא מחאת חבירו קודם החזקה מהני כאלו חלקו ואח"כ החזיק, זו נ"ל דעת הרא"ש ז"ל ואולי שזו היא כוונת הר"א ז"ל בהשגות שכתב על רבינו ז"ל שלא נתחווורו דבריו אפשר דמשום שהבין מדברי רבינו ז"ל שהגורל עושה קנין השיג עליו שאינו כן אלא דצריך חזקה וכסברת הרא"ש ז"ל:

הר"ן מסכת נדרים דף מו עמוד ב

אלא אמר רב יוסף אמר זעירי מחלוקת שאין בה כדי חלוקה - דרבנן סברי דאפי' בכי הא אין ברירה ור' אליעזר סבר דכיון שאי אפשר לאחד מן השותפין לעכב את חבירו מלהשתמש בו לעולם ולא לכופו לחלוק מתחלה ע"מ כן קנאוה שתהא גופה קנויה לגמרי לכל אחד לתשמישו בשעת תשמישו וכששתמש בה אמרי' הוברר הדבר למפרע שמתחלה

היתה קנויה לו לשעה זו וס"ל לר' אליעזר דנהי דבעלמא אין ברירה בכי הא יש ברירה לפי שעיקר הקניה נתבררה משעה ראשונה

הר"ן מסכת נדרים דף מו עמוד ב

אבל יש בה דין חלוקה דברי הכל אסור - משום דכיון שחצר זו לחלוקה היא עומדת אי אפשר לומר שמתחלה קנאוה כולה כל אחד לתשמישו דשמא הא' יכוף את חבירו הלכך אפי' לר' אליעזר בן יעקב אסורין וכתב הרשב"א ז"ל דלא מיבעיא קודם חלוקה דאסורים אלא אפילו לאחר חלוקה נמי אסורין דליכא למימר כיון שחלקו הוברר הדבר למפרע שהוא חלקו המגיע משעה ראשונה והוא לא נאסר אלא בחלק חבירו דא"ה הויא ליה הך ברירה כשאר ברירות דעלמא וקי"ל בדאורייתא אין ברירה וכו' מ"מ הא קי"ל כשמואל דאמר (ב"ק ט) האחין שחלקו לקוחות הן והרי זה כאילו לקחה ממנו ליתא דאפילו לקחה ממנו אסורה כדאמרי' לעיל / נדרים / (דף לד:) גבי ככרי עליך דאע"ג דיהבי' ניהליה במתנה כל היכא דלא אפסקיה אחר אסור ומכירה הרי היא כמתנה וכדתנן קונם ביתך שאני נכנס שדך שאני לוקח מת או מכרו לאחר מותר הא מכרו לו אפי' באומר קונם ביתך שאני נכנס אסור זהו דעת הרשב"א ז"ל אבל הרמב"ם ז"ל כתב בפ"ז מהל' נדרים (הלכה ד') היו שניהן שותפין בחצר אם יש בה דין חלוקה הרי אלו אסורים ליכנס בה עד שיחלוקו ויכנס כל א' וא' לחלקו אלמא ס"ל ז"ל דלאחר חלוקה שרי ונ"ל בטעמו ז"ל דאע"ג דקי"ל דבדאורייתא אין ברירה אפ"ה אגן סהדי שע"מ כן נשתתפו שלא יוכל אחד מהן לאסרה על חבירו בענין שתהא נאסרת עליו לאחר חלוקה דא"ה אסר עליה נכסי דידיה ואינו בדין.

רא"ש מסכת נדרים פרק ה סימן א

גמ' [דף מו ע"ב] אמר רבא אמר זעירי מחלוקת כשיש בה כדי חלוקה אבל אין בה כדי חלוקה ד"ה מותר אמר ליה רב יוסף הרי בית הכנסת דכמי שאין בה כדי חלוקה דמי ותנן שניהם אסורין בדבר של אותה העיר אלא אמר רב יוסף אמר זעירי מחלוקת בשאין בה כדי חלוקה אבל בשיש בה כדי חלוקה דברי הכל אסור אמר רב הונא הלכה כרבי אליעזר בן יעקב דשרי כשאין בה כדי חלוקה משום ברירה ואפילו הכי כשיש בה כדי חלוקה לא סמכינן אברירה⁽¹⁾ כיון דיש לתקן בחלוקה

רש"י מסכת גיטין דף מז עמוד ב

טבל וחולין מעורבין - אין לך כל חטה וחטה שאין חציה טבל וחציה חולין שחלק העובד כוכבים פטור ואף לאחר שחלקו התבואה הלוקח מן העובד כוכבים צריך לעשר וישראל צריך לעשר את שלו מיניה וביה ולא ממנו על טבל גמור ולא מטבל גמור עליו מפני שמפריש מן הפטור על החיוב ומן החיוב על הפטור אבל כי מעשר מיניה וביה מעשר שלם נמצא מעשר מן החיוב שבו על החיוב שבו ומן הפטור שבו על הפטור שבו.

תוספות מסכת גיטין דף מז עמוד ב

טבל וחולין מעורבין זה בזה - פי' בקונטרס אין לך כל חטה וחטה שאין חציה טבל וחציה חולין וצריך לעשר מיניה וביה ולא ממנו על טבל גמור ולא מטבל גמור עליו מפני שמפריש מן החיוב על הפטור ומן הפטור על החיוב אבל כי מפריש מיניה וביה מעשר מן החיוב שבו על החיוב שבו ומן הפטור שבו על הפטור שבו ואפילו חלקו בספק הן עומדים דאין ברירה וקשה דאמר לקמן דאי קנין פירות לאו כקנין הגוף דמי והאחים שחלקו לקוחות הן לא משכחת דמייתי בכורים אלא חד בר חד הא אפילו למ"ד אין ברירה יש לו בודאי חלק בו דמחייב בכורים והמותר שהוא חולין מצי מקדיש ליה כדאמרינן בפרק הספינה (ב"ב דף פא:) ודוחק לומר דלא משכחת דמייתי בכורים כהלכתן שלא יצטרך להקדיש קאמר דלישנא משמע דלא מייתי כלל קאמר ועוד בפ' יש בכור (בכורות דף מח:) גבי חמש סלעים ולא חצי חמש קאמר דכו"ע אית להו דרב אסי דאמר האחין שחלקו מחצה יורשין ומחצה לקוחות משמע אבל אי לקוחות הן פטורין אפי' למ"ד חמש ואפילו חצי חמש דאפי' חצי חמש ליכא לכך נראה דאין תקנה לטבל זה דכיון דאין ברירה שמא הגיע לו כל חלקו של עובד כוכבים או חציו ולא ידעי' כמה ואי מעשר מיניה וביה שמא מעשר מחלקו והשאר חלקו של עובד כוכבים או איפכא או מקצתו ומיהו יכול לתקן שיפריש עליו ממקום אחר ויפריש גם עליו ממקום אחר ואחרון אחרון מקולקל עד שלא ישאר כי אם מעט וכל המעשרות והתרומות יתנם לכהן וללוי.

שיטה מקובצת מסכת בבא בתרא דף ג עמוד ב

תלתין נמי כי קאי אגב תקרה ומעזיבה הוא דקאי. ואם תאמר למה לא עשו הכותל רחב יותר כדי שיוכל לעמוד ויאריכו מדת הבית. ויש לומר דהא לא מצי עבדי דכתיב הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל והכי אמרינן בזבחים בפרק קדשי הקדשים שלא היו יכולים להרחיב המזבח אי לאו דאשכחו קרא ודרוש אבל בגובה יכלו להוסיף משום דכתיב גדול וכו'

אבל באורך ורוחב לא יוכלו להוסיף מהאי קרא משום דלא יוכלו לשנות הקרקע שנתקדש כבר לאולם לעשותו לצורך היכל וכן מעזרה למזבח אי לאו דאשכחו קרא אבל בגובה יכלו להוסיף מהאי קרא. תוספי הרא"ש ז"ל:

עליות דרבינו יונה מסכת בבא בתרא דף ג עמוד ב

לא לסתור איניש בי כנישתא עד דבני בי כנישתא אחריתי כו', איכא בינייהו דאיכא דוכתא לצלוויי. פי', כגון שיחדו בית להתפלל בו עד שיבנו ב"ה, דמשום צלוויי ליכא ומשום פשיעותא איכא, שאין בית זה הדור לבית הכנסת קבוע כראשון¹¹¹. וי"מ¹¹² דאיכא¹¹³ בי כנישתא לצלוויי. ואפ"ה משום פשיעותא איכא, דכיון שיש שם שני בתי כנסיות, אין לפשוע באחד מהם. ולפ"ז לא קיי"ל כמרימר ומר זוטרא דבנו בי קייטא בסיתוא וכו', דהא איכא למיחש לפשיעותא, אף על גב דאיכא בי כנישתא אחריתי. וקיי"ל¹¹⁴ כמ"ד משום פשיעותא, מדאמר' גבי זוזי ומנחי מאי וכו', דאלו למ"ד משום צלוויי, כיון דאיכא דוכתא לצלוויי לא חיישינן לפשיעותא. דאי בדליכא דוכתא לצלוויי, ודאי לכו"ע אסור לסתרה. דילמא מתרמה¹¹⁵ פדין שבויים. אף על גב דלא עבידי¹¹⁶ אינשי לזבוני למילתא דמצוה כגון צדקה, אחר שיש הכנה כ"כ דקריבי כשורי ושריגי ליבני, אלא טורחים הם ומחזירים¹¹⁷ לקיים המצוה ממקום אחר. ומ"מ לפדין שבויים דהיא מצוה רבה טפי ודבר נחוץ, מזבני להו, שאין דרכם לאחר עד שיגבו מעות¹¹⁸. אי הכי בנוי נמי. ומ"ש דקאמר' עד דבני בי כנישתא אחריתי, כי בני נמי לא לסתור עד שיתפללו בו¹¹⁹, כי אז ודאי אין דרכם למכור אפי' לפדין שבויים. פי', אין דרכם למכרה, ואעפ"י שמותר להם¹²⁰.

חדושי הרשב"א מסכת בבא בתרא דף ג עמוד ב

מרימר ומר זוטרא בנו בי קייטא בסיתוא ובי סיתוא בקייטא, פי' דסבירא להו דמשום צלוויי הוא וכיון דאיכא דוכתא לצלוויי סתרי ובנו, ורבינא דבעא מיניה מרב אשי גבו זוזי ומנחי מאי ס"ל כמאן דאמר משום פשיעותא, וקשה לי קצת היאך הזכיר שני ההפכים ביחד ולא אמר מרימר ומר זוטרא סברי הכי ורבינא ורב אשי סברי הכי דלפי פשטא הוא משמע דליכא פלוגתא בינייהו, ומתוך הדחק אני אומר כי שמא מה שאמרו משום פשיעותא לאו למימרא דחוששין דילמא פשעי ולא בנו כלל אלא דילמא פשעי ומתרשלי ואף על גב דאיכא דוכתא לצלוויי כיון דלאו ביהכ"נ קבוע הוא חיישי' אבל היכא דאיכא ביהכ"נ קבוע לא חיישי', והיינו דקאמר דאיכא דוכתא לצלוויי ולא קאמר דאיכא בי כנישתא אחריתי לצלוויי, והלכך הכא דאיכא בי כנישתא אחריתא אף על גב דבהאי מצלו בסיתוא ובהאי מצלו בקייטא, לפשיעה דקצת ימים לא חיישינן כיון דהשתא מיהא איכא בי כנישתא אחרינא דמצלו בה כדרכיהו, והיינו דקאמרין עד דבני בי כנישתא אחריתי:

ועייליה לפורייה בגויה ולא אפקיה לפורייה מיניה עד דתקין שופכיה, בגויה לאו דוקא דבתי כנסיות ואפי' דבבל אין אוכלין בהן ואין ישנין בהן כדאיתא במגילה, אלא בבית מבתי בית הכנסת שלא היו מתפללין שם קאמר:

חדושי הר"ן מסכת בבא בתרא דף ג עמוד ב

מכלל דאיכא זוטרת' ש"מ - וא"ת ומאי פסקא מכלל דאיכא רבתי, תירצו בתוס' דאם אית' דליכא זוטרת' לא היה צריך לפרש של שלשה טפחי', דפשיט' דבקטנה שבהן משערין, דכיון דתנן רחבה כדי לקבל אריח, והיא מקבלת אחד מן האריחין דיה בכך, אבל דאיכא זוטרת' הוצרך לפרש כדי שלא תשער בקטנה שבהן. מאי ביניהו איכא ביניהו דאיכא זוטרת' לצלוויי - כלומר דלמ"ד משום צלוויי ליכא אבל למ"ד משו' פשיעות' איכא, שכיון שאינו בית הכנסת קבוע חיישי' לפשיעותא דמתרשלי מלבנותה קצת ובימים שבינתים לא יהא להם בית הכנסת קבוע להתפלל, אבל ודאי כל שיש להם בית הכנסת אחר קבוע לכ"ע שרי, דאי משו' צלוויי ליכא, ואי משום פשיעות' נמי ליכא דאפי' נתרשלו מלבנותה קצת זמן כבר יש להם בנתים בית הכנסת קבוע להתפלל, ולפשיעו' דלא יבנו לעולם ליכא מאן דחייש, וראיה לפי' זה מדאמר' מרימר ומר זוטרא בנו בסתוא בקיטא ובקיטא בסיתוא, אלמ' אפי' מאן דחייש לפשיעות' כל היכא דאיכא בי כנישתא אחריתי שרי, וליכא למימ' דמרימר ומר זוטרא לית להו משום פשיעות' אלא משום צלוויי, דהא איתמר עלה א"ל רבינא לרב אשי גבו זוזי ומנחי מאי וכו', ולמ"ד משו' פשיעות' הוה בעי לה רבינא, אלמ' מרימר ומר זוטרא נמי הכי סבי' להו, דאי לא הו' מסמיכין לעובדיהו בעיא דרבינא, אלא ודאי כדאמרן, וכן דעת הרשב"א ז"ל, הילכך כל היכא דאיכא בי כנישתא אחריתי דקביעא שרי למסת' בי כנישתא מקמי דבני אחריתי. ועייל פורייה להתם - הקשו בתוס' והא קי"ל בפ' בני העיר דבתי כנסיות אין אוכלי' בהן ואין שותין בהן ואין ישנין בהן ואפי' בבתי כנסיות דבבל ואף על גב דעל תנאי הן עשויות, י"ל דלא עייליה לפורייה בבית הכנסת ממש אלא סמוך לה במקום שהאורחים אוכלין ושותין שם וכדאמר' בערבי פסחים ולשמאל למה ליה לקדושי בבי כנישתא לאפוקי אורחי' ידי חובתן דאכלי ושתו וגנו בבי כנישת', ובבי כנישת' לאו דוק' דהא אין אוכלין בהן אלא סמוך לה קאמ', א"נ י"ל דהכא שאני דלצורך בית הכנסת היה עושה ואיפשר דלצורך בית הכנסת מותר.

יד רמ"ה מסכת בבא בתרא דף ג עמוד ב

(לג) אמר רב חסדא לא לסתור איניש בי כנישתא עד דבני בי כנישתא אחריתי איכא דאמרי משום פשיעותא ואיכא דאמרי משום צלוויי ביה דאדהכי והכי לית להו דוכתא לצלוויי. מאי בינייהו דאיכא דוכתא לצלוויי. למאן דאמר משום פשיעותא אף על גב דאית להו דוכתא לצלוויי נמי אסיר, למ"ד משום צלוויי כיון דאיכא דוכתא לצלוויי שפיר דמי. וקיי"ל כלישנא קמא דאסר ואף על גב דסוגיין בכוליה תלמודין כלישנא בתרא שאני הכא דסוגיין כלישנא קמא כדבעינן למימר קמן. וה"מ למסתר בי כנישתא בעידנא דרגילי לצלוויי ביה, אבל בעידנא דלא רגילי לצלוויי ביה כגון בי סתוא בקייטא ובי קייטא בסתוא סתרי ובנו. דהא מרימר ומר זוטרא סתרי ובנו בי סיתוא בקייטא ובי קייטא בסיתוא דכיון דהוו להו צערא לצלוויי בי סתוא בקייטא או בי קייטא בסתוא מזרזי נפשייהו ולא פשעי.

א"ל רבינא לרב אשי גבו זוזי ומנחי מאי מי איכא למיחש לפשיעותא או לא. א"ל חיישין דילמא מתרמיא מלתא דמצוה ויהיב להו. וש"מ סוגיין כמאן דאמר משום פשיעותא דאי כמאן דאמר משום צלוויי הא דרב אשי היכי משכחת לה, אי דאיכא דוכתא לצלוויי נסתור ונבנה ואי דליכא דוכתא לצלוויי מאי איריא משום דחיישין דילמא מתרמיא מילתא דמצוה ומזבני להו תיפוק לי דאדהכי והכי ליכא דוכתא לצלוויי. אלא על כרחין בדאיכא דוכתא לצלוויי ומשום דחיישין לפשיעותא. רמו ליבני הדירי [הודרי] [והדרי] [קרבי] כשורי מאי. מי חיישין לפשיעותא או לא. ומסקנא חיישין דילמא מתרמיא מילתא דפדין שבויים ומזבני להו. והא נמי כלישנא קמא סלקא. ומקשינן אי הכי דחיישין לכולי האי מאי איריא עד דבני בי כנישתא אחריתי, אפילו בנו נמי בי כנישתא אחריתי לא נסתרה להאי דחיישין דילמא מתרמי פדיון שבויים ומזבני ליה לאידך. א"ל דירתא לא מזבני אינשי ומילתא דלא שכיחא היא ולא חיישי בה רבנן. והני מילי דלא חזא ביה תיוהא כלומר כותל רעוע אבל חזא ביה תיוהא סתר ובני. כי הא דמר בר רב אשי חזא תיוהא בבי כנישתא דמתא מחסייא וסתריה ועיליה לפוריייה בגויה ולא אפקיה מיניה עד דתקין ליה שיפכי. אי הכי בבא בן בוטא היכי אסביה עצה להורודוס למסתר בי מקדשא והאמר רב חסדא לא ליסתור איניש בי כנישתא עד דבני בי כנישתא אחריתי. אבעית אימא תיוהא חזא ביה. ואי בעית אימא שאני מלכותא דלא הדרא ביה.

ושמעין מינה דחזא ביה תיוהא אף על גב דליכא דוכתא אחרינא לצלוויי סתר ובני, דהא בית מקדש לגבי קרבנות כדינא דבי כנישתא היכא דליכא דוכתא אחרינא לצלוויי דמי ואפ"ה קאמרינן דהיכא דחזא ביה תיוהא סתר ובני. ומדקאמרי נמי שאני מלכותא דלא הדרא ביה ש"מ דטעמא משום פשיעותא הוא, דאי משום דליכא דוכתא אחרינא לצלוויי כי לא הדרא ביה נמי מאי הוי.